

Sygn. akt II C 111/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 listopada 2018 r.

Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie II Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSO Piotr Rempola
Protokolant:	Marlena Łukanowska

po rozpoznaniu w dniu 26 października 2018 r. w Warszawie na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W.

przeciwko A. J.

o zapłatę

I. Uchyla częściowo nakaz zapłaty z dnia 16 września 2013r. sygn. akt II Nc 288/13 wobec pozwanego A. J. co do kwoty 2.913,68 (dwa tysiące dziewięćset trzynaście 68/100) zł i umarza postępowanie w tym zakresie wobec A. J., oraz uchyla nakaz zapłaty wobec A. J. co do kwoty 83.854,60 (osiemdziesiąt trzy tysiące osiemset pięćdziesiąt cztery 60/100) zł i oddała powództwo w tym zakresie wobec A. J., a ponadto uchyla nakaz co do rozstrzygnięcia o kosztach procesu wobec A. J., w pozostałym zakresie utrzymuje w mocy nakaz zapłaty wobec A. J. co do kwoty 1.410.451,54 (jeden milion czterysta dziesięć tysięcy czterysta pięćdziesiąt jeden 54/100) zł wraz z ustawowymi odsetkami od tej kwoty za okres od dnia 1 września 2013r. do dnia zapłaty oraz odsetkami ustawowymi obliczonymi od kwoty 1.413.365,22 zł za okres od dnia 27 marca 2012r. do dnia 31 sierpnia 2012r.

II. Obciąża kosztami procesu powoda w 6% i pozwanego w 94% i pozostawia szczegółowe wyliczenie tych kosztów referendarzowi sądowemu.

Sygn. akt: II C 111/14

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 29 sierpnia 2013 (data nadania w urzędzie pocztowym k. 21) (...) sp. z o.o. z siedzibą W. wniosła o orzeczenie nakazem, by pozwani: Przedsiębiorstwo Handlowo – Usługowe (...) Sp. z o.o., A. J. i R. C. zapłacili solidarnie powodowi kwotę 1.497.219,82 zł z weksli wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 27 marca 2012 roku do dnia zapłaty oraz o zasądzenie solidarnie od pozwanych na rzecz powoda kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego w kwocie 7.200 zł oraz 17 zł opłaty skarbowej od pełnomocnictwa, według norm przepisanych. Uzasadniając swoje żądanie pozwana wskazała, że jest w posiadaniu weksli własnych, zaopatrzonych w klauzule bez protestu, wystawionych w W., na podstawie których pozwani: Przedsiębiorstwo Handlowo – Usługowe (...) Sp. z o.o. jako wystawca weksla oraz A. J. i R. C. jako poręczyciele wekslowi, zobowiązani są zapłacić solidarnie powodowi łączną kwotę 1.497.219,82 zł. Weksle nie zostały przez pozwanych wykupione w terminie zapłaty, tj. do dnia 26 marca 2012

roku. Wobec powyższego powód żąda zasądzenia ww. kwoty wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 27 marca 2012 roku, tj. od pierwszego dnia wymagalności należności wekslowej.

W dniu 16 września 2013 roku tut. Sąd Okręgowy w sprawie II Nc 288/13 wydał nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym, którym nakazał pozwanym Przedsiębiorstwu Handlowo – Usługowemu (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W., A. J. i R. C., aby zapłacili solidarnie na rzecz powoda kwotę 1.497.219,82 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 27 marca 2012 roku do dnia zapłaty oraz kwotę 25.933 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kwotę 7.200 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego oraz kwotę 17 zł tytułem zwrotu opłaty skarbowej za pełnomocnictwo, w terminie dwóch tygodni od doręczenia nakazu zapłaty, albo wnieśli w tym terminie do tutejszego Sądu zarzuty. (nakaz zapłaty k. 22)

Zarzuty do powyższego nakazu zapłaty wniósł pozwany A. J., zaskarżając go w całości i wnosząc o jego uchylenie i oddalenie powództwa oraz o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego A. J. kosztów sądowych, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Pozwany wyjaśnił, że weksle na podstawie których powód dochodzi zapłaty były wekslami gwarancyjnymi wystawionymi przez pozwaną spółkę przed ogłoszeniem jej upadłości i poręczonymi przez członków jej zarządu. Oba weksle zabezpieczały kilkakrotnie aneksowane umowy leasingu. Jednakże w ocenie pozwanego oba weksle zostały wypełnione niezgodnie z wiążącymi strony umowami i załączonymi do nich deklaracjami wekslowymi. Pozwany wyjaśnił, że spółka dokonywała na rzecz powoda regularnych wpłat przez okres blisko 4 lat, a ich suma wyniosła około 500.000 CHF. W ocenie pozwanego powód nie wykazał, że uwzględnił wpłaconą sumę przy wypełnianiu weksli. Ponadto pozwany wskazał, że przedmioty obu umów leasingu zostały zwrócone powodowi przed ogłoszeniem upadłości, ten zaś niezwłocznie oddał je do korzystania następnemu leasingobiorcy. Z uwagi na powyższe w ocenie pozwanego, skoro powód otrzymuje nieprzerwanie dochód w postaci comiesięcznych rat leasingowych od kolejnego podmiotu, nie może być mowy o poniesieniu przez niego szkody. (zarzuty k. 32-34)

Nakaz zapłaty z dnia 16 września 2013 roku uprawomocnił się w zakresie dotyczącym pozwanych: Przedsiębiorstwa Handlowo – Usługowego (...) Sp. z o.o. i R. C..

Postanowieniem z dnia 20 stycznia 2014 roku tut. Sąd zwolnił pozwanego A. J. od kosztów sądowych w całości (postanowienie k. 100)

W dniu 13 lutego 2014 roku Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie oddalił wniosek pozwanego A. J. o wstrzymanie wykonania nakazu zapłaty wydanego na podstawie weksli. (postanowienie k. 103-105) Jednakże na skutek zażalenia pozwanego Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie w dniu 27 marca 2014 roku uchylił powyższe postanowienie i wstrzymał wykonanie nakazu zapłaty wydanego w dniu 16 września 2013 roku w sprawie II Nc 288/13 przez ww. Sąd. (postanowienie k. 117-119)

Pismem z dnia 08 września 2014 roku (data z prezentaty k. 137) powódka cofnęła powództwo w zakresie kwoty 2.913,68 zł, albowiem w wyniku korekty faktury z tytułu polisy ubezpieczeniowej i zaliczenia ww. kwoty na poczet sum należnych od pozwanego, jego zadłużenie uległo wskazanemu pomniejszeniu. Wobec powyższego powódka wniosła o zasądzenie na jej rzecz od A. J. solidarnie z pozostałymi pozwanymi kwoty 1.494,306,14 zł wraz z odsetkami liczonymi od tej kwoty od dnia 1 września 2013 roku do dnia zapłaty oraz z odsetkami liczonymi od kwoty 1.497.219,82 zł od dnia 27 marca 2012 roku do dnia 31 sierpnia 2013 roku. (odpowiedź na zarzuty k. 137-140)

Sąd ustalił następujący stan faktyczny w sprawie.

W dniu 18 października 2006 roku (...) sp. z o.o. z siedzibą W. zawarła z Przedsiębiorstwem Handlowo – Usługowym (...) Sp. z o.o. umowę leasingu numer (...). Przedmiotem umowy była nowa maszyna poligraficzna marki (...) z zespołem do lakierowania. Jako walutę umowy strony ustaliły frank szwajcarski. Ostateczną wartość początkową przedmiotu leasingu w walucie umowy ustalono na kwotę 718.954,25 CHF, a ilość rat leasingowych na 72. Integralną częścią umowy były Ogólne Warunki Umowy Leasingu. Zgodnie z pkt. 4.6 OWU Korzystający zobowiązał się do ponoszenia kosztów związanych z wykonaniem umowy, w szczególności kosztów: przelewów bankowych,

ustanowienia zabezpieczeń, upomnień, wezwań do zapłaty należności niezapłaconych w dniu wymagalności, windykacji należności lub przedmiotu leasingu, egzekucji, doradcy prawnego reprezentującego interesy (...) w postępowaniu windykacyjnym lub egzekucyjnym. Zabezpieczeniem wyżej opisanej umowy był weksel in blanco wystawiony przez korzystającego na zlecenie finansującego poręczony przez A. J. i R. C. oraz hipoteka kaucyjna na nieruchomości dla której prowadzona jest księga wieczysta o numerze (...). Jak uzgodniono w porozumieniu wekslowym stanowiącym załącznik do umowy leasingu, w razie gdyby korzystający nie wywiązywał się z zobowiązania, a w szczególności gdyby nie zapłacił w określonym w umowie terminie i trybie lub w pełnej wysokości należnej finansującemu kwoty pieniężnej wynikającej z zawartej umowy, finansujący będzie uprawniony do uzupełnienia treści weksla poprzez wpisanie brakujących elementów, w tym sumy wekslowej w wysokości pokrywającej całość roszczenia pieniężnego finansującego od korzystającego z tytułu niewywiązywania się terminowego przez korzystającego z zobowiązań wynikających z umowy. Weksel miał stanowi zabezpieczenie zobowiązania pieniężnego podjętego w umowie przez korzystającego wobec finansującego w kwocie 3.400.000 złotych.

Aneks nr (...) z dnia 15 grudnia 2006 roku strony ustaliły wartość początkową bez VAT w PLN na kwotę 1.716.000 zł, a w walucie umowy na kwotę 710.765,06 CHF netto. Nadto strony wskazały, że rata leasingowa netto wynosi 9.268,38 CHF. W aneksie nr (...) jako datę pierwszej raty miesięcznej ustalono 15 stycznia 2007 roku, a ostatniej 15 grudnia 2012 roku. W aneksie do umowy numer (...) strony doprecyzowały cechy identyfikacyjne przedmiotu leasingu – (...). Kolejnym aneksem do umowy strony uzgodniły, że po przeliczeniu na dzień 13 lipca 2007 roku, wartość raty leasingowej od 8 do 10 wynosi 4.977,97 CHF netto, a od 11 do 72 – 9.955,94 CHF netto. Aneksem z dnia 15 czerwca 2009 roku strony uzgodniły, że po przeliczeniu na dzień 15 kwietnia 2009 roku, wartość rat leasingowych od 30 do 35 wynosi 5.163,38 CHF netto, a od 36 do 72 – 10.326,76 CHF netto. Aneksem z dnia 15 stycznia 2010 roku po przeliczeniu na dzień 15 października 2009 roku, wartości rat leasingowych strony określiły wysokość wszystkich 72 rat zgodnie z załącznikiem numer 1 do aneksu. W świetle powyższego porozumienia wartość netto rat wynosiła: od 1 do 3 raty 9.375,16 CHF; od 4 do 6 raty 9.542,97 CHF; 7 rata 9.688,15 CHF; od 8 do 10 raty 4.977,97 CHF; 10 rata 4.994,53 CHF; od 11 do 12 raty 9.989,06 CHF; od 13 do 16 raty 9.963,44 CHF; od 16 do 18 raty 9.988,29 CHF; od 19 do 21 raty 9.984,02 CHF; od 22 do 24 raty 10.032,17 CHF; od 25 do 27 raty 9.323,01 CHF; od 28 do 29 raty 9.273,69 CHF; 30 rata 5.163,38 CHF; od 31 do 33 raty 5.158,78 CHF; od 34 do 35 raty 5.145,95 CHF; 36 rata 0 CHF; od 37 do 42 raty 5.968,28 CHF; od 43 do 72 raty 11.936,55 CHF.

Dowód: umowa leasingu nr (...) k. 144; odpis księgi wieczystej kw. (...) k. 63; pismo powoda do umowy leasingu nr (...) k. 37, 145; aneks nr (...) z dnia 15 grudnia 2006 roku do umowy leasingu (...) k. 38, 146; aneks nr (...) z dnia 12 stycznia 2007 roku do umowy leasingu (...) k. 39, 147; aneks nr (...) z dnia 12 stycznia 2007 roku do umowy leasingu (...) k. 40, 148; aneks nr (...) z dnia 14 sierpnia 2007 roku do umowy leasingu (...) k. 41, 149; aneks nr (...) z dnia 15 czerwca 2009 roku do umowy leasingu (...) k. 42, 150; aneks nr (...) z dnia 15 stycznia 2010 roku do umowy leasingu (...) wraz z załącznikiem k. 43-45, 151-152; OWU k. 163v-168; tabela kursów kupna i sprzedaży k. 198-200; zeznania pozwanego A. J. k. 427v-428v.

W dniu 06 grudnia 2006 roku (...) sp. z o.o. z siedzibą W. zawarła z Przedsiębiorstwem Handlowo – Usługowym (...) Sp. z o.o. umowę leasingu numer (...). Przedmiotem umowy była maszyna poligraficzna sztancująca marki (...). Jako walutę umowy strony ustaliły frank szwajcarski. Ostateczną wartość początkową przedmiotu leasingu w walucie umowy ustalono na kwotę 450.000 CHF, a ilość rat leasingowych na 61. Datę fakturowania ostatniej raty leasingowej ustalono na dzień 15 grudnia 2012 roku. Integralną częścią umowy były Ogólne Warunki Umowy Leasingu. Zgodnie z pkt. 4.6 OWU Korzystający zobowiązał się do ponoszenia kosztów związanych z wykonaniem umowy, w szczególności kosztów: przelewów bankowych, ustanowienia zabezpieczeń, upomnień, wezwań do zapłaty należności niezapłaconych w dniu wymagalności, windykacji należności lub przedmiotu leasingu, egzekucji, doradcy prawnego reprezentującego interesy (...) w postępowaniu windykacyjnym lub egzekucyjnym. Zabezpieczeniem wyżej opisanej umowy był weksel in blanco wystawiony przez korzystającego na zlecenie finansującego poręczony przez A. J. i R. C. oraz zobowiązanie (...) sp. z o.o. do wykupu przedmiotu leasingu. Jak uzgodniono w porozumieniu wekslowym stanowiącym załącznik do umowy leasingu, w razie gdyby korzystający nie wywiązywał się ze zobowiązania, a w szczególności gdyby nie zapłacił w określonym w umowie terminie i trybie lub w pełnej wysokości należnej

finansującemu kwoty pieniężnej wynikającej z zawartej umowy, finansujący będzie uprawniony do uzupełnienia treści weksla poprzez wpisanie brakujących elementów, w tym sumy wekslowej w wysokości pokrywającej całość rozszczenia pieniężnego finansującego do korzystającego z tytułu niewywiązywania się terminowego korzystającego ze zobowiązań wynikających z umowy.

Aneksem z dnia 15 czerwca 2009 roku strony uzgodniły, że po przeliczeniu na dzień 15 kwietnia 2009 roku, wartość raty leasingowej od 19 do 24 wynosi 1.854,25 CHF netto, a od 25 do 61 – 3.708,50 CHF netto. Aneksem nr (...) z dnia 15 stycznia 2010 roku po przeliczeniu na dzień 15 października 2009 roku, strony określiły wysokość wszystkich 61 rat leasingowych zgodnie z załącznikiem numer 1 do aneksu. W świetle powyższego porozumienia wartość netto rat wynosiła: 1 rata 10.595,22 CHF; od 2 do 4 raty 3.557,87 CHF; od 5 do 7 raty 3.563,10 CHF; od 8 do 10 raty 3.561,71 CHF; od 11 do 13 raty 3.577,43 CHF; od 14 do 16 raty 3.346,30 CHF; od 17 do 18 raty 3.330,26 CHF; 19 rata 1.854,25; od 20 do 22 raty 1.852,74 CHF; od 23 do 24 raty 1.848,56 CHF; 25 rata 0 CHF; od 26 do 31 raty 2.146,99 CHF; od 32 do 61 raty 4.293,97 CHF.

Dowody: umowa leasingu nr (...) k. 153; zawiadomienie z dnia 20 grudnia 2007 do umowy leasingu (...) k. 46, 154; aneks nr (...) z dnia 11 grudnia 2007 roku do umowy leasingu (...) k. 47; aneks nr (...) z dnia 20 grudnia 2007 roku do umowy leasingu (...) k. 48; aneks nr (...) z dnia 15 czerwca 2009 roku do umowy leasingu (...) k. 49; aneks nr (...) z dnia 15 stycznia 2010 roku do umowy leasingu (...) wraz z załącznikiem k. 50-51; OWU k. 159-163; tabela kursów kupna i sprzedaży k. 198-200; zeznania pozwanego A. J. k. 427v-428v.

Powódka w wykonaniu wyżej opisanych umów przekazała pozwanej spółce do korzystania przedmioty leasingów.

okoliczność bezsporna

Pismem z dnia 23 listopada 2009 roku powódka wypowiedziała ze skutkiem natychmiastowym PHU (...) Sp. z o.o. w W. umowę leasingu numer (...). Przyczyną wypowiedzenia było nieregulowanie przez pozwaną spółkę należności mimo wyznaczania dodatkowego terminu. Jednocześnie wezwano korzystającego do natychmiastowego zwrotu przedmiotu leasingu.

Dowód: pismo wypowiedzenie wraz ze zwrotnym potwierdzeniem odbioru k. 56, 181.

Pismem z dnia 23 listopada 2009 roku powódka wypowiedziała ze skutkiem natychmiastowym PHU (...) Sp. z o.o. w W. umowę leasingu numer (...). Przyczyną wypowiedzenia było nieregulowanie przez pozwaną spółkę należności mimo wyznaczania dodatkowego terminu. Jednocześnie wezwano korzystającego do natychmiastowego zwrotu przedmiotu leasingu.

Dowód: wypowiedzenie wraz ze zwrotnym potwierdzeniem odbioru pismo k. 57, 183.

W dniu 29 grudnia 2009 roku PHU (...) sp. z o.o. zwróciła się do powoda o rozłożenie obciążającego spółkę zadłużenia na raty. Jednocześnie ww. wskazała, że kondycja finansowa spółki jest zła, z uwagi na trudną sytuację na rynku.

Dowód: pismo PHU (...) sp. z o. o. k. 55.

W dniu 15 stycznia 2010 roku (...) sp. z o.o. i Przedsiębiorstwo Handlowo Usługowe (...) Sp. z o.o. zawarły porozumienie, w wyniku którego finansujący cofnął swoje oświadczenia o rozwiązywaniu umów leasingu i strony zgodnie postanowiły kontynuować umowy.

Dowód: porozumienie k. 58-59, 185.

W dniu 18 czerwca 2010 roku (...) sp. z o.o. i Przedsiębiorstwo Handlowo Usługowe (...) Sp. z o.o. zawarły porozumienie, w którym potwierdzono fakt zawarcia umów leasingu numer (...). Ponadto wskazano, iż korzystający uznał w całości, iż zalega z płatnością kwoty 82.681,36 zł z wymienionych w porozumieniu faktur VAT. Korzystający zobowiązał się zapłacić przedmiotową należność w opisanych w porozumieniu ratach.

Dowód: porozumienie k. 186-187

Pismem z dnia 3 sierpnia 2010 roku powódka ponownie wypowiedziała PHU (...) Sp. z o.o. w W. umowę leasingu numer (...). Jako przyczynę wskazano pogarszającą się sytuację ekonomiczną pozwanej spółki oraz złożony przez nią wniosek o ogłoszenie upadłości. Jednocześnie wezwano korzystającego do natychmiastowego zwrotu przedmiotu leasingu.

Dowód. wypowiedzenie wraz ze zwrotnym potwierdzeniem odbioru k. 64, 182

Pismem z dnia 3 sierpnia 2010 roku powódka ponownie wypowiedziała PHU (...) Sp. z o.o. w W. umowę leasingu numer (...). Jako przyczynę wskazano pogarszającą się sytuację ekonomiczną pozwanej spółki oraz złożony przez nią wniosek o ogłoszenie upadłości. Jednocześnie wezwano korzystającego do natychmiastowego zwrotu przedmiotu leasingu.

Dowód. wypowiedzenie wraz ze zwrotnym potwierdzeniem odbioru k. 184

Sąd Rejonowy dla Warszawy Pragi-Północ w Warszawie, IX Wydział Gospodarczy dla spraw upadłościowych i naprawczych postanowieniem z dnia 9 września 2010 roku w sprawie IX GU 56/10 ogłosił upadłość Przedsiębiorstwa Handlowo-Uslugowego (...) spółki z o.o. w W., w celu likwidacji majątku dłużnika.

Dowód: postanowienie Sądu Gospodarczego k. 53-54

Powodowa spółka nie zgłosiła wierzytelności wynikających z weksli do masy upadłości.

okoliczność bezsporna

W dniu 09 września 2010 roku pozwana spółka przekazała powódce maszynę (...).

Dowód: protokół odbioru maszyny (...) k. 61

W dniu 09 września 2010 roku (...) sp. z o.o. sprzedała maszynę offsetową ark. 5 kolorów (...) (...), Zakładowi (...) - (...) (...) sp. j. za kwotę 520.000,00 zł netto. Wartość rynkowa przedmiotowej maszyny na dzień sprzedaży wynosiła 702.000 zł netto, zaś jej wartość przy sprzedaży wymuszonej wynosiła 561.600 zł netto.

Dowód: faktura VAT (...) k. 180; opinia biegłego k. 252-289, 319-321.

W dniu 09 lutego 2011 roku (...) sp. z o.o. sprzedała maszynę do sztancowania (...), Drukarni (...) za kwotę 143.345,40 zł netto. Wartość rynkowa przedmiotowej maszyny na dzień sprzedaży wynosiła 232.000 zł netto, zaś jej wartość przy sprzedaży wymuszonej wynosiła 185.600 zł netto.

Dowód: faktura VAT nr (...) k. 179; opinia biegłego k. 252-289, 319-321.

W dniu 19 lipca 2011 roku powódka wystawiła dwie noty rozliczeniowe. W nocie numer (...) zobowiązała Przedsiębiorstwo Handlowo Usługowe (...) Sp. z o.o. do zapłaty kwoty 1.082.078,17 zł tytułem rozliczenia należności wynikających z umowy leasingu numer (...). W nocie numer (...) zobowiązała Przedsiębiorstwo Handlowo Usługowe (...) Sp. z o.o. do zapłaty kwoty 415.141,65 zł tytułem rozliczenia należności wynikających z umowy leasingu numer (...).

Dowody: nota (...) k. 169-170v; nota (...) k. 171-172; rozliczenia umów k. 173-178v

W dniu 16 marca 2012 roku (...) sp. z o.o. z siedzibą W. wypełnił weksel in blanco wystawiony przez Przedsiębiorstwo Handlowo Usługowe (...) Sp. z o.o. w związku z umową leasingu (...) na kwotę 415.141,65 zł oraz weksel in blanco wystawiony przez Przedsiębiorstwo Handlowo Usługowe (...) Sp. z o.o. w związku z umową leasingu (...) na kwotę 1.082.078,17 zł.

Dowody: zawiadomienie poręczyciela wekslowego o wypełnieniu weksla wraz z potwierdzeniem odbioru k. 188-191; weksel własny zabezpieczony u Kierownika Sekretariatu dn. 23 sierpnia 2014 roku pod pozycją 216/13 k. 10; weksel własny zabezpieczony u Kierownika Sekretariatu dn. 23 sierpnia 2014 roku pod pozycją 216/13 k. 11.

Postępowanie upadłościowe prowadzone przeciwko spółce Przedsiębiorstwo Handlowo Usługowe (...) Sp. z o.o. przez Sąd Rejonowy dla Warszawy Pragi-Północ w Warszawie, IX Wydział Gospodarczy pod sygnaturą IX GUp 16/10 zostało umorzone 04 lipca 2012 roku.

Dowód: informacja z KRS k. 83-85v

Powyższy istotny dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o dowody z wymienionych dokumentów. W ocenie Sądu ich treść oraz wygląd nie rodzą zastrzeżeń odnośnie ich rzetelności i autentyczności, zaś w toku postępowania ich wiarygodność nie była przez żadną ze stron kwestionowana, a Sąd nie znalazł podstaw dla podważenia ich wartości dowodowej. Jedynie w zakresie wycena wartości maszyny drukarskiej (...) k. 192-195 i wycena wartości maszyny introligatorskiej (...) k. 196-197 Sąd uznał, iż nie stanowią one dowodu potwierdzającego wartość maszyn będących przedmiotem leasingu, a jedynie stanowią wyjaśnienie stanowiska strony powodowej.

Sąd nie dał wiary zeznaniom świadka R. C., albowiem były one lakoniczne, nieprecyzyjne i sprzeczne z wiarygodnym materiałem dowodowym w postaci dokumentów, w tym umów leasingu. Wskazać należy, że ww. świadek nie był w stanie powiedzieć ile umów zostało zawartych przez spółkę PHU (...) z powódką deklarując, iż prawdopodobnie tylko jedna umowa łączył strony. Świadek wskazywał również, że nie przypomina sobie by były podpisywane jakiegokolwiek aneksy do umów, jednakże nie kwestionował, iż podpisał weksle zabezpieczające dwie umowy leasingu. Co istotne świadek, jako prezes zarządu spółki wskazał, iż jedynie pobieżnie zapoznał się z umową którą podpisywał, nie czytając jej do końca, zaś jego postawa wskazywała w istocie na brak zainteresowania sprawami spółki oraz elementarnej wiedzy o transakcjach jakie wykonywał działając zarówno za ww. podmiot, jak i w imieniu własnym.

Sąd co do zasady dał wiarę zeznaniom pozwanego A. J.. Pozwany potwierdził, iż istotnie działając za spółkę Przedsiębiorstwo Handlowo – Usługowe (...) - (...) Sp. z o.o. zawarł dwie umowy leasingu dotyczące maszyny drukującej oraz maszyny wycinającej profile z kartonów. Nadto pozwany przyznał, że zabezpieczeniem ww. umów były weksle in blanco, jak również, że razem z R. C. podpisał ww. weksle. Jednocześnie Sąd pominął zeznania pozwanego w zakresie w jakim dokonywał on oceny znaczenia podpisów na wekslu oraz wskazywał na wartość maszyny będących przedmiotem umów leasingu. Wskazać bowiem należy, że nie stanowią zeznań, zawarte w wypowiedziach przesłuchiwanych osób opinie i poglądy, albowiem ocenie Sądu podlegają jedynie twierdzenia co do okoliczności faktycznych. Szczególnie przy tym istotne jest, że wykładnia weksla obejmuje jedynie treść samego weksla, nie zaś rzeczywistą wolę stron. Natomiast ustalenie wartości przedmiotów umów wymagało wiadomości specjalnych.

Sąd uznał za rzeczową i fachowo sporządzoną przez biegłego sądowego opinię dotyczącą oszacowania rzeczywistej wartości rynkowych maszyn będących przedmiotem umów leasingu na datę ich sprzedaży przez powódkę. W ocenie Sądu opinia ta jest rzeczowa, jasna i nie budzi wątpliwości co do wiedzy fachowej przygotowującej ją osoby.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie w przeważającej części.

W myśl art. 485 § 2 k.p.c. Sąd wydaje nakaz zapłaty przeciwko zobowiązanemu z weksla, czeku, warrantu lub rewersu należycie wypełnionego, których prawdziwość i treść nie nasuwają wątpliwości.

W niniejszej sprawie powód dochodził zasądzenia od pozwanego kwot oznaczonych w dwóch wekslach własnych. Istota weksla własnego wyraża się w bezwarunkowym przyrzeczeniu przez wystawcę zapłaty oznaczonej sumy pieniężnej. O ile w przypadku weksla trasowanego wystawca kieruje do trasata bezwarunkowe polecenie zapłaty oznaczonej sumy na rzecz remitenta, o tyle w przypadku weksla własnego zawiera w wekslu własne bezwarunkowe przyrzeczenie zapłaty oznaczonej sumy. (Jastrzębski, Jacek. Art. 101. W: Komentarz do ustawy - Prawo wekslowe, [w:]

Prawo wekslowe i czekowe. Komentarz, wyd. III. Wydawnictwo Prawnicze LexisNexis, 2014.) Weksel własny zgodnie z uregulowaniem zawartym w art. 101 ustawy z dnia 28 kwietnia 1936 r. Prawo wekslowe, zawiera: nazwę "weksel" w samym tekście dokumentu, w języku, w jakim go wystawiono; przyrzeczenie bezwarunkowe zapłacenia oznaczonej sumy pieniężnej; oznaczenie terminu płatności; oznaczenie miejsca płatności; nazwisko osoby, na której rzecz lub na której zlecenie zapłata ma być dokonana; oznaczenie daty i miejsca wystawienia wekslu; podpis wystawcy wekslu. Brak któregokolwiek z ww. elementów powoduje, że dokument nie może być uznany za weksel własny, z wyjątkami przewidzianymi w art. 102 prawa wekslowego. Innymi słowy dokument taki nie rodzi skutków prawnych, jakie prawo wekslowe wiąże z wystawieniem weksla.

Wystawienie weksla kreuje abstrakcyjne zobowiązanie zapłaty wskazanej w nim kwoty - sumy wekslowej. Na jego podstawie wierzyciel wekslowy może domagać się od dłużnika zapłaty oznaczonej sumy pieniężnej, a wyrażone w treści weksla polecenie zapłaty jest bezwarunkowe. Wierzyciel wekslowy, wbrew stanowisku prezentowanemu w niniejszej sprawie przez pozwanego, w procesie nie ma obowiązku odwoływania się do stosunku podstawowego, stanowiącego przyczynę wystawienia weksla, a zatem wystarczającą podstawą do wydania nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym jest prawidłowo wypełniony weksel. (tak: wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 10 maja 2016 r. VI ACa 557/15)

W myśl art. 32 ustawy z dnia 28 maja 1936 r. Prawo wekslowe poręczyciel wekslowy odpowiada tak samo, jak ten, za kogo poręczył.

W orzecznictwie wskazuje się, że nie tylko wystawca weksla własnego, ale również poręczyciel wekslowy może przedstawiać zarzuty, nie tylko te które pozostają w związku z samym istnieniem zobowiązania wekslowego, ale także zarzuty związane z samym stosunkiem podstawowym. Powyższe nie zwalnia jednak pozwanego z obowiązku udowodnienia okoliczności na które się powołuje zgodnie z art. 6 k.c. (tak: wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 29 stycznia 2015 r. I ACa 733/14) Wskazać bowiem należy, że w postępowaniu nakazowym, na skutek wniesienia zarzutów od nakazu zapłaty, dochodzi do przerzucenia ciężaru dowodu na stronę pozwaną. (tak: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 października 2010 r. IV CSK 109/10)

Zgodnie z art. 10 ustawy z dnia 28 maja 1936 roku Prawo wekslowe jeżeli weksel, niezupełny w chwili wystawienia, uzupełniony został niezgodnie z zawartym porozumieniem, nie można wobec posiadacza zasłaniać się zarzutem, że nie zastosowano się do tego porozumienia, chyba że posiadacz nabył weksel w złej wierze albo przy nabyciu dopuścił się rażącego niedbalstwa.

Zgodnie ze stanowiskiem wyrażonym w orzecznictwie powołany wyżej przepis nie ma na celu podważania abstrakcyjnego charakteru zobowiązania wekslowego. Pozwala on jedynie na złagodzenie odpowiedzialności dłużników wekslowych przez umożliwienie im odwołania się w drodze wyjątku do stosunku osobistego łączącego wystawcę weksla i remitenta w drodze zarzutów dopuszczonych przez prawo wekslowe. Jednocześnie, co istotne, przepis ten obciąża dłużnika wekslowego ciężarem udowodnienia okoliczności wymienionych w art. 10 ustawy z 1936 r. - Prawo wekslowe, w celu zwolnienia się z zobowiązania wekslowego. (tak: Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 23 października 2008 r. V CSK 71/08)

W ślad za poglądami doktryny i orzecznictwa wskazać należy, że jeżeli posiadaczem weksla jest pierwszy wierzyciel, wiąże go porozumienie zawarte z dłużnikiem. Wobec powyższego słusznie wywodzi się, że dłużnik może mu przeciwstawić również zarzuty subiektywne, a zatem wynikające ze stosunku podstawowego łączącego go z wierzycielem. W piśmiennictwie zwraca się szczególną uwagę na kwestię prawidłowości określenia wysokości sumy wekslowej. Nie budzi wątpliwości fakt, że dłużnik wekslowy może przeciwstawić wierzycielowi zarzut, że weksel in blanco został wypełniony w przedmiotowej części w sposób nieprawidłowy. Jednocześnie co wymaga podkreślenia - ciężar dowodu w tym zakresie spoczywa na dłużniku. W przypadku wykazania, iż w istocie weksel, chociażby w części, został nieprawidłowo wypełniony co do wysokości sumy wekslowej należy uznać, że odpowiedzialność dłużnika nie może wykraczać poza granice wynikające z wypełnienia weksla zgodnie z wiążącym strony porozumieniem. (Szpunar,

Adam. Art. 10. W: Komentarz do ustawy - Prawo wekslowe, [w:] Komentarz do prawa wekslowego i czekowego. Wydawnictwo Prawnicze, 2001.)

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy, nie budzi wątpliwości, że strona powodowa, dołączając do pozwu weksle, wymieniające m.in. A. J. jako poręczyciela wekslowego, udowodniła dochodzone od pozwanego roszczenie w sposób wystarczający do wydania przeciwko niemu nakazu zapłaty. Wskazać należy, że załączone do pozwu weksle zawierają wszystkie wymagane ustawą elementy, nie mają żadnych wad formalnych, a ich treść nie nasuwa jakichkolwiek wątpliwości.

Z uwagi na powyższe, zarówno weksel opiewający na kwotę 1.082.078,17 zł jaki i na kwotę 415.141,65 zł kreuje ważne zobowiązanie wekslowe do zapłaty sumy wekslowej na rzecz powoda po stronie wystawcy weksla i poręczycieli wekslowych.

Odnosząc się w pierwszej kolejności do zarzutu pozwanego, iż złożone przez niego oświadczenie o poręczeniu weksla nastąpiło pod wpływem błędu, albowiem uważał on, że podpisując weksel (...) działa za spółkę, w ocenie Sądu stanowiło jedynie przyjętą przez pozwanego linię obrony, niemającej jakiegokolwiek odzwierciedlenia w rzeczywistości, a także w stanie świadomości pozwanego w momencie podpisywania weksla. Wskazać należy, że z treści weksla w sposób jasny i klarowny wynika, że podmiotem wystawiającym weksel jest spółka Przedsiębiorstwo Handlowo – Usługowe (...) - (...) Sp. z o.o. Nie budzi również wątpliwości, że wystawiając weksel, za spółkę działali członkowie jej zarządu - R. C. oraz A. J. - powyższe w sposób jednoznaczny wynika z miejsca podpisu weksla przez ww. osoby oraz opatrzenia podpisów odpowiednimi pieczęciami spółki i członków zarządu. Natomiast, analiza podpisów R. C. i A. J. znajdujących się w lewym dolnym rogu obu weksli, nieopatrzonych jakimikolwiek pieczęciami spółki w sposób jednoznaczny wskazuje, iż w zakresie poręczenia osoby te działały w imieniu własnym, nie zaś za ww. podmiot. Bez wątplenia bowiem samo wskazanie (...) nie zawierające jakiegokolwiek odniesienia do spółki, której pozwany był członkiem zarządu nie uzasadnia podnoszonych przez pozwanego tez. W miejscu tego podpisu oprócz wskazanego sformułowania brak jest zarówno pieczęci spółki, jak i członka zarządu, z samego zaś faktu, że w przedmiotowe pieczęcie opatrzone są podpisy A. J. i R. C. w miejscu podpisów wystawcy weksla nie można wywodzić, iż automatycznie odnosi się to również do oznaczenia osób udzielających poręczenia wekslowego. Na marginesie wskazać należy, że spółka Przedsiębiorstwo Handlowo – Usługowe (...) - (...) Sp. z o.o. była wystawcą weksla własnego in blanco, a zatem nie mogła być jednocześnie jego poręczycielem.

W niniejszej sprawie strona pozwana zakwestionowała również prawidłowość wypełnienia weksli, w świetle treści umów, na których zabezpieczenie były one wystawione przez spółkę Przedsiębiorstwo Handlowo – Usługowe (...) - (...) Sp. z o.o., oraz deklaracji wekslowych. Wskazać jednak należy, że wbrew twierdzeniom pozwanego i o czym była mowa wcześniej, ciężar dowodu powołanych okoliczności wyłączających odpowiedzialność wekslową spoczywa na dłużniku, jako osobie, która z tego faktu wywodzi skutki prawne.

W niniejszej sprawie powoda z Przedsiębiorstwem Handlowo – Usługowym (...) Sp. z o.o. łączyły dwie umowy leasingu. Zgodnie z postanowieniami ww. umów powód zobowiązał się, w zakresie działalności swego przedsiębiorstwa, nabyć rzecz od oznaczonego zbywcy na warunkach określonych w tej umowie i oddać tę rzecz korzystającemu do używania przez czas oznaczony, natomiast korzystający - Przedsiębiorstwo Handlowo – Usługowe (...) Sp. z o.o. zobowiązana była zapłacić finansującemu w uzgodnionych ratach wynagrodzenie pieniężne. Strony ustaliły, że walutą umów jest frank szwajcarski. W ocenie Sądu pozwany nie wykazał, by dokonywane przez (...) wpłaty wyczerpywały roszczenie powoda wynikające z opisanych umów. Sam fakt, iż pozwana spółka dokonała wpłat o łącznej wartości około 1.500.000 w przeliczeniu na walutę polską nie oznacza, że zobowiązanie spółki wygasło. Wskazać bowiem należy, iż pozwany w ogóle nie przedstawił dowodów świadczących o tym, by w istocie doszło do zrealizowania płatności ww. kwocie, a także by jego wyliczenia były zgodne z łączącymi strony umowami oraz stanowiącymi ich integralne części Ogólnymi Warunkami Umowy Leasingu. Ponadto wskazać należy, że fakt występujących różnic kursowych wynikających ze wzrostu kursu franka szwajcarskiego w ostatnich latach jest okolicznością powszechnie znaną i wynika z zasad doświadczenia życiowego, pozwany zaś nie wykazał, by zaległe raty leasingowe zostały obliczone nieprawidłowo, tj. w oparciu o niewłaściwy kurs waluty.

Jednocześnie jednak, zasadny okazał się zarzut zawyżenia kwoty odszkodowania należnego powódce wobec zbycia przedmiotów leasingu po zaniżonych cenach. Odnosząc się do przepisów regulujących stosunek podstawowy wskazać należy, iż zgodnie z art. 709¹⁵ k.c. w razie wypowiedzenia przez finansującego umowy leasingu na skutek okoliczności, za które korzystający ponosi odpowiedzialność, finansujący może żądać od korzystającego natychmiastowego zapłacenia wszystkich przewidzianych w umowie a niezapłaconych rat, pomniejszonych o korzyści, jakie finansujący uzyskał wskutek ich zapłaty przed umówionym terminem i rozwiązania umowy leasingu. W orzecznictwie Sądu Najwyższego wskazuje się, że uwzględnieniu podlegają korzyści płynące z faktu odzyskania przedmiotu leasingu przez finansującego i zrobienia z niego użytku przez sprzedaż, oddanie w dzierżawę, najem lub zawarcie nowej umowy leasingu. Uzyskana przez byłego leasingodawcę w ten sposób korzyść powinna pomniejszać sumę rat leasingowych, które stały się wymagalne w wyniku rozwiązania umowy leasingu. (tak: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26 października 2011 r. I CSK 715/10) Powyższe unormowanie ma na celu zabezpieczenie finansującemu rekompensaty szkody, jakiej doznaje na skutek wcześniejszego rozwiązania umowy z przyczyn leżących po stronie leasingobiorcy. Naturalnym przy tym jest, że takie odszkodowanie nie może przewyższyć uszczerbku w majątku poszkodowanego. W konsekwencji należne finansującemu odszkodowanie, zgodnie z powołanym przepisem, podlega pomniejszeniu o uzyskane przez niego korzyści, do których zalicza się m.in. wartość rzeczy zwróconej przez korzystającego. Co do zasady przyjmuje się, że w przypadku sprzedaży tej rzeczy, korzyść leasingodawcy wyznacza cena uzyskana ze sprzedaży.

Jak wynika z materiału dowodowego zgromadzonego w niniejszej sprawie powód ostatecznie wypowiedział spółce (...) - (...) Sp. z o.o. obie wiążące strony umowy leasingu z uwagi na istniejące zaległości w płatnościach rat leasingowych w dniu 3 sierpnia 2010 roku. Nie budzi wątpliwości, że wypowiedzenie to było prawidłowe i skuteczne, czego zresztą nie kwestionował w niniejszej sprawie sam pozwany - spółka bowiem od dłuższego czasu borykała się z problemami finansowymi i pomimo zawartych przez strony porozumień co do spłaty należności finansującego, nie była w stanie wypełnić ciążących na niej zobowiązań. Jak wynika również z przedstawionych przez powódkę faktur zwrócone przez pozwaną spółkę maszyny zostały następnie sprzedane, a o cenę uzyskaną ze sprzedaży ww. przedmiotów, zgodnie z uregulowaniem wynikającym z OWUL pkt 12.4 została pomniejszona wysokość należnej finansującemu kwoty. W ocenie Sądu Okręgowego powyższe pomniejszenie ustalonych należności powódki o ceny sprzedaży maszyn, nie odzwierciedlało jednak realnej wartości korzyści uzyskanej przez powódkę, albowiem z treści przeprowadzonej na potrzeby niniejszego postępowania opinii biegłego wynika, że ceny sprzedaży obu maszyn w stosunku do rzeczywistej wartości tego sprzętu były zaniżone. Co istotne, cena sprzedaży uzyskana przez powódkę, nawet w przypadku obniżenia wartości rynkowej maszyn o koszty związane z magazynowaniem obiektów przez finansującego do momentu ich sprzedaży oraz chęć szybkiego ich zbycia, tj. z tytułu sprzedaży wymuszonej, w przypadku maszyny drukarskiej (...) (...) była niższa o kwotę 41.600 zł (kwota sprzedaży - 520.000 zł netto, wartość maszyny przy założeniu sprzedaży wymuszonej - 561.600 zł netto), a maszyny (...) o kwotę 42.254,60 zł (kwota sprzedaży - 143.345,40 zł netto, wartość maszyny przy założeniu sprzedaży wymuszonej - 185.600 zł netto). W konsekwencji zdaniem Sądu skoro powódka zdecydowała się na sprzedaż przedmiotów leasingu po znacząco zaniżonych cenach, to pozwany nie może ponosić ujemnych następstw tego działania. W ocenie Sądu, mając na uwadze załączone przez biegłego do opinii oferty sprzedaży ww. maszyn, powódka dokonała sprzedaży przedmiotów leasingu z pokrzywdzeniem korzystającego i przy niedochowaniu należytej staranności wymaganej od profesjonalnego podmiotu.

Mając na uwadze powyższe wobec uznania, że cena sprzedaży znacząco odbiegała od wyceny dokonanej przez biegłego sądowego, tj. łącznie o kwotę 83.854,60 zł, a zatem z uwagi na wykazanie przez pozwanego, iż w istocie weksle w części, zostały nieprawidłowo wypełnione co do wysokości sumy wekslowej należało uznać, że odpowiedzialność dłużnika nie może wykraczać poza granice wynikające z wypełnienia weksła zgodnie z wiążącym powoda i spółkę PHU (...) (...) (...) porozumieniem. Skoro zgodnie z art. 32 zdanie 1 Prawa wekslowego poręczyciel wekslowy odpowiada tak samo, jak ten za kogo poręczył, to avalista może podnosić zarzuty z art.10 Prawa wekslowego, wypełnienia weksła niezgodnie z zawartym porozumieniem wekslowym. Tym samym Sąd w punkcie 1 wyroku zgodnie z art. 496 k.p.c. uchylił częściowo

nakaz zapłaty z dnia 16 września 2013 roku wobec pozwanego A. J. co do kwoty 83.854,60 zł i oddalił powództwo w tym zakresie.

Nadto z uwagi na cofnięcie przez powódkę powództwa wobec pozwanego A. J. co do kwoty 2.913,68 zł przed rozpoczęciem rozprawy Sąd zgodnie z art. 496 k.p.c. w zw. z art. 203 § 1 k.p.c. uchylił częściowo nakaz zapłaty wobec ww. pozwanego również co do kwoty 2.913,68 zł i umorzył postępowanie w tym zakresie.

W pozostałym zakresie Sąd utrzymał w mocy nakaz zapłaty wobec A. J., tj. co do kwoty 1.410.451,54 zł wraz z odsetkami ustawowymi od tej kwoty liczonymi za okres od dnia 1 września 2013 roku do dnia zapłaty oraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od kwoty 1.413.365,22 zł za okres od dnia 27 marca 2012 roku (daty wymagalności należności wekslowej) do dnia 31 sierpnia 2013 roku (daty wystawienia faktury korygującej z tytułu polisy ubezpieczeniowej).

Wobec częściowego oddalenia powództwa i częściowego umorzenia postępowania, zasadnym było również stosowne uregulowanie kosztów procesu między powódką a pozwanym A. J. od nowa, co również uzasadniało konieczność uchylenia nakazu zapłaty w zakresie całych kosztów procesu wobec A. J..

O kosztach Sąd orzekł zgodnie z art. 100 k.p.c. poprzez stosunkowe ich rozdzielenie stosownie do procentowego wygrania sprawy przez strony, pozostawiając na podstawie art. 108 § 1 k.p.c. szczegółowe ich wyliczenie referendarzowi sądowemu.